

**LIETUVOS RESPUBLIKOS KARO POLICIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-911 PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS
ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-723 3 IR 12 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VADOVYBĖS APSAUGOS
ĮSTATYMO NR. IX-1183 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS NACIONALINIO SAUGUMO PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. VIII-49
PRIEDĖLIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
SAUGAUS EISMO AUTOMOBILIŲ KELIAIS ĮSTATYMO NR. VIII-2043 2 IR
10 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 426 IR 589 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, įstatymų projektų tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – KPI projektas), Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – KASOKTĮ projektas), Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – VAI projektas), Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – NSPI projektas), Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – SEAKI projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 426 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – ANK projektas) parengti siekiant tiksliau ir išsamiau reglamentuoti Lietuvos kariuomenės Karo policijos (toliau – LK KP) uždavinius ir funkcijas, karo policijos pareigūnų statusą.

Pažymėtina, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 (toliau – KPI) 5 ir 9 straipsnių nuostatomis, LK KP yra įgaliota atlikti nusikalstamų veikų bei kitų teisės pažeidimų prevenciją, jų atskleidimą ir tyrimą, tvarkos ir drausmės karinėse teritorijose ir kariuomenėje palaikymą, karinio transporto eismo saugumo priežiūrą, tačiau neturi įgaliojimų atlikti administracinių nusižengimų tyrimų dėl veikų, su kuriomis karo policijos pareigūnai susiduria vykdydami KPI numatytas funkcijas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 589 straipsnio 34 punktu, LK KP nepavesta atlikti tyrimų dėl tokių veikų kaip narkotinių medžiagų vartojimas (ANK 71 straipsnis), smulki vagystė (ANK 108 straipsnis), greičio viršijimas (ANK 416 straipsnis), kelio ženklų nesilaikymas (ANK 417 straipsnis), pavojingas ir chuliganiškas vairavimas (ANK 420 straipsnis), neblaivių vairuotojų atsakomybė (ANK 422 straipsnis), nežymų sveikatos sutrikdymą ir turto sugadinimą nulėmęs KET pažeidimas (ANK 423 straipsnis), transporto priemonės vairavimas neturint tam teisės (ANK 424 straipsnis), nepaklusimas reikalavimui sustabdyti transporto priemonę (ANK 426 straipsnis), pakartotinis transporto priemonių vairavimas, kai tai daro neblaivūs arba apsvaigę nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vairuotojai (ANK 427 straipsnis), nedidelis viešosios tvarkos pažeidimas (ANK 481 straipsnis). Šio reguliavimo trūkumas tas, kad nors pagal KPI 5 straipsnį karinėse teritorijose ir kariniame transporte LK KP suteikti įgaliojimai visų asmenų atžvilgiu, o kitose teritorijose – karių atžvilgiu, taip pat asmenų, darančių nusikalstamas veikas ar kitus teisės pažeidimus prieš karius, krašto apsaugos institucijas ir jų valdomą ar naudojamą turtą, atžvilgiu, LK KP šių nusižengimų atveju nėra įgaliota atlikti administracinių nusižengimų tyrimo ir surinkusi bylos medžiagą privalo ją perduoti policijai. Įgaliojimų atlikti tyrimą paminėtuose straipsniuose nurodytais atvejais neturėjimas apsunkina LK KP ir policijos darbą. Policija privalo tirti su krašto apsaugos sistema susijusius nusižengimus, apie kuriuos pati visa informacija nedisponuoja, LK KP privalo rinkti medžiagą dėl įvykių, kurių tirti pati nėra įgaliota. Pažymėtina, kad administracinės teisenos aktualumo didėjimą atspindi ir statistika: 2018 metais bendras krašto apsaugos sistemai priklausančių administracinių nusižengimų skaičius – 3 521 (2017 metais – 2 332), LK KP dalyvavo arba prisidėjo

prie 367 protokolų inicijavimo (2017 metais – 216), net 293 iš šių atvejų buvo susiję su kelių eismo taisyklių pažeidimais. Didėja ir NATO karių daromų administracinių nusižengimų (2018 metais – 68 įvykiai, 2017 metais – 63 įvykiai), apie pusę NATO karių nusižengimų buvo susiję su eismo įvykiais. Esamas reglamentavimas didina administracinę naštą, ilgina administracinio tyrimo procesą. Pažymėtina, kad teisė atlikti šių nusižengimų tyrimą, be policijos, ANK taip pat suteikta kitoms teisėsaugos institucijoms, pavyzdžiui, Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.

Krašto apsaugos sistemos institucijos, aktyviai bendradarbiaudamos su užsienio valstybių institucijomis bei organizacijomis, nuolat sulaukia aukšto rango oficialių svečių, kuriems turi būti suteikta apsauga jų vizito Lietuvoje metu. Šių asmenų apsaugą šiuo metu vykdo Vadovybės apsaugos departamentas, kuris, neturėdamas reikiamų pajėgumų šių asmenų apsaugai užtikrinti, kreipiasi pagalbos į Lietuvos kariuomenę. Pagal egzistuojančią praktiką krašto apsaugos sistemos institucijų oficialiu kvietimu atvykusių asmenų apsaugos užtikrinimui vizitų Lietuvoje metu paprastai pasitelkiama LK KP. Tai atliekama gavus Vadovybės apsaugos departamento direktoriaus ar jo pavaduotojo rašytinį prašymą ir patvirtinus Lietuvos kariuomenės vado įsakymą, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 (toliau – KASOKTĮ) 18 straipsnio 9 dalyje bei Lietuvos respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. 1485 „Dėl Oficialių svečių priėmimo Lietuvos Respublikoje tvarkos patvirtinimo“. Vienas iš esminių argumentų pavesti LK KP vykdyti oficialių svečių, atvykstančių krašto apsaugos ministro ar kariuomenės vado oficialiu kvietimu, (saugomų asmenų) apsaugą, yra tai, kad, remiantis NATO Sąjungininkų jungtine karo policijos doktrina – AJP-3.21(A), asmenų apsauga yra viena iš penkių (mobilumo, sulaikymo, teisėsaugos, stabilumo, asmenų apsaugos operacijos) pamatinių karo policijos funkcijų, o poreikis saugoti asmenis karinių vizitų metu nuolat auga. Pažymėtina, kad 28 NATO valstybėse asmenų apsauga priskiriama karo policijai, LK KP šiuo metu vienintelė NATO neturi kariuomenės svečių asmenų apsaugos funkcijos, todėl LK KP taip pat tikslinga nustatyti šios funkcijos vykdymą, kai tai susiję su saugomų asmenų, atvykstančių krašto apsaugos ministro arba kariuomenės vado kvietimu, apsauga. Pažymėtina ir tai, kad net artimiausiu metu prie NATO prisijungusiančios Makedonijos karinės policijos batalionas kaip vieną pagrindinių funkcijų numato karinių delegacijų ir karinio personalo apsaugą, o, pavyzdžiui, kaimyninėje Latvijoje net valstybės prezidento apsaugą užtikrina būtent karo policija. Tuo tarpu Lietuvoje atitinkamai parengtas LK KP jau dabar prisideda ir teikia pagalbą Vadovybės apsaugos departamentui užtikrinant asmenų saugumą (per 2018 m. vykdė 55 svarbių asmenų palydas, 2019 m. – 69, iki 2020 m. vasario 12 d. – 12 asmenų palydas, papildomai kasmet gaunama apie 50 fizinės apsaugos prašymų), vienai svarbių asmenų apsaugos užduočių paprastai pasitelkiami 2–4 karo policijos pareigūnai, fizinės apsaugos užduočiai – 4–9 karo policijos pareigūnai, per metus šias užduotis vykdo šimtai karo policijos pareigūnų (dėl jau faktiškai atliekamų operacijų priėmus įstatymų projektus nereiktų papildomų investicijų į LK KP infrastruktūrą, įrangą ir personalą), tačiau įstatymuose asmenų apsaugos funkcija LK KP nenumatyta. Tuo atveju, jei ši funkcija būtų priskirta LK KP, būtų nustatyta aiški LK KP ir Vadovybės apsaugos departamento vykdomos apsaugos atsakomybės atskirtis, sąlygos naudoti mėlynos (mėlynos ir raudonos) spalvos švyturėlius vykdant šią funkciją, saugomi asmenys įgytų galimybę reikalauti, kad LK KP lygiais pagrindais, kaip ir Vadovybės apsaugos departamentas, užtikrintų saugomų asmenų teises, pavyzdžiui, kad būtų pakeisti pareigūnai, užtikrintas privatus gyvenimo neliečiamumas.

KPĮ projektu taip pat siekiama suvienodinti ikiteisminių institucijų veiklos sričių teisinį reglamentavimą ir teisės normų taikymo praktiką (apibrėžus LK KP uždavinius ir funkcijas, LK KP pareigūnų teises, pareigas atsisakyta perteklinio reglamentavimo atskiruose straipsniuose – KPĮ 5, 8, 11, 12, 14, 15 straipsniai), atsisakyti LK KP nebūdingų funkcijų (KPĮ 10 straipsnio 1 dalies 2 punkte LK KP numatyta imtis priemonių nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų priežastims šalinti ir kontroliuoti, kaip tos priemonės įgyvendinamos; KPĮ 10 straipsnio 1 dalies 14 punkte – teikti neatidėliotiną pagalbą nukentėjusiems nuo teisės pažeidimų asmenims ir tiems, kurių būklė bejėgiška; KPĮ 10 straipsnio 1 dalies 16 punkte – saugoti rastus ir LK KP perduotus dokumentus, daiktus, vertybes bei kitą turtą ir imtis priemonių grąžinti juos teisėtiems savininkams ar valdytojams). Priėmus Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 21 straipsnio pakeitimus

dėl įtariamuoju pripažinto asmens teisių, tokių kaip gauti skubią medicinos pagalbą, reikšmingų dokumentų ir daiktų pateikimo tyrimui, minėtų funkcijų išskyrimas neteko aktualumo.

Atsižvelgiant į kitų teisėsaugos institucijų veiklos reglamentavimą, keičiama KP įstatymo dėstymo struktūra, keičiami atitinkami KP uždaviniai, funkcijos, karo policijos pareigūno kompetenciją apibrėžiantys straipsniai. Be kita ko, KPI projektu suvienodinamos karo policijos pareigūno, prievartos apibrėžtys, kaip tai įtvirtinta BPK ir kituose įstatymuose. Atsižvelgiant į poreikį keisti daugiau nei pusę KPI straipsnių, KPI dėstomas nauja redakcija.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymų projektų rengimą koordinavo Krašto apsaugos ministerijos Teisės departamento (direktorė – Judita Nagienė, tel. (8 5) 273 5545) Teisėkūros skyriaus patarėja Jurgita Banytė, tel. (8 5) 278 7046. Įstatymų projektus parengė Lietuvos kariuomenės Karo policija (LK KP vadas plk. lt. Laimas Baliūnas, tel. 8 706 84 201, el. p. laimas.baliunas@mil.lt), tiesioginis rengėjas – LK KP vado patarėjas Taras Ivanec, tel. 8 706 84 207, el. p. taras.ivanec@mil.lt.

3. Dabartinis teisinis įstatymų projektuose aptartų teisinių santykių reglamentavimas.

Dabartinis reglamentavimas, susijęs su KPI pakeitimais:

1. KPI 9 straipsnyje nustatomas LK KP uždavinys – teisės pažeidimų prevencija, jų atskleidimas ir tyrimas, tvarkos ir drausmės karinėse teritorijose ir kariuomenėje palaikymas, karinio transporto eismo saugumo priežiūra pagal nustatytą LK KP kompetenciją.

2. KPI 10 straipsnyje nustatytos LK KP funkcijos, susijusios su teisės pažeidimų prevencija, jų atskleidimu ir tyrimu, tvarkos ir drausmės kariuomenėje palaikymu, karinio transporto eismo saugumu, įslaptintos informacijos ir kitų objektų gabenimu ir rasto turto grąžinimu teisėtiems savininkams.

3. KPI IV skirsnyje nustatytos karo policijos pareigūnų teisės, pareigos ir atsakomybė.

Dabartinis reglamentavimas, susijęs su KASOKTĮ pakeitimais.

KASOKTĮ 12 straipsnyje nustatomi pagrindiniai Lietuvos kariuomenės uždaviniai, o šio įstatymo 18 straipsnio 8 dalyje numatoma, kad prireikus padėti Vadovybės apsaugos departamentui užtikrinti saugomų asmenų apsaugą, kai tam nepakanka ar nėra tinkamų Vadovybės apsaugos departamento ir kitų vidaus reikalų statutinių įstaigų pajėgų, Vadovybės apsaugos departamentas turi galimybę pasitelkti Lietuvos kariuomenę.

Dabartinis reglamentavimas, susijęs su Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 (toliau – VAI) pakeitimais.

VAI 1 straipsnyje nustatoma kompetencija išimtinai Vadovybės apsaugos departamentui užtikrinti saugomų asmenų apsaugą.

Dabartinis reglamentavimas, susijęs su Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 (toliau – NSPI) pakeitimais.

NSPI priedėlio III dalies 18 skyriaus penktojoje pastraipoje nustatyta, kad taikos metu kariuomenė savarankiškai ir bendradarbiaudama su NATO institucijomis bei kitų NATO valstybių ginkluotosiomis pajėgomis įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka gali būti pasiūsta padėti kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms, taip pat įstatymų nustatyta tvarka organizuoja, koordinuoja, vadovauja ir vykdo žmonių paieškos ir gelbėjimo bei teršimo incidentų likvidavimo darbus.

Dabartinis reglamentavimas, susijęs su Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – SEAKI) pakeitimais.

SEAKĮ 2 straipsnio 81 dalyje ir 10 straipsnio 9 dalyje eismo reguliavimas visais atvejais priskirtas tik policijai, o į transporto priemones tikrinančių pareigūnų sąrašą nėra įtraukti karo policijos pareigūnai.

Dabartinis reglamentavimas, susijęs su ANK pakeitimais.

ANK 589 straipsnio 34 punkte numatyta, kad LK KP administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo dėl ANK 385 straipsnio 4, 5 dalyse (skrydžių saugos pažeidimas aerodromo apsaugos zonoje), ANK 393 straipsnio 2, 3, 8, 9 dalyse (orlaivių naudojimo taisyklių pažeidimas), ANK 506 straipsnio 3, 4 dalyse (statutinių valstybės tarnautojų, LK KP ar žvalgybos pareigūnų teisėtų nurodymų ar reikalavimų nevykdymas), ANK 508 (statutinio valstybės tarnautojo, LK KP ar žvalgybos pareigūno garbės ir orumo pažeminimas), ANK 556 (lankymosi kariniuose poligonuose ir karinio mokymo teritorijose taisyklių pažeidimas), ANK 557 (pateikimas be leidimo į karinę teritoriją), ANK 557¹ (karinės teritorijos filmavimas, fotografavimas ar vizualizavimas kitu būdu arba gautos vaizdinės informacijos perdavimas kitiems asmenims neturint tam teisės), ANK 562 (neteisėtas kario uniformos, atskirų jos elementų ir skiriamųjų ženklų dėvėjimas) straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų.

4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Naujos KPI projekto nuostatos:

KPI projekto 1 straipsnis papildomas ir nurodoma, kad KPI įstatymas, be kita ko, įtvirtina ir LK KP veiklos principus.

KPI projekto 2 straipsnyje apibrėžiama LK KP prievartos apibrėžtis, patikslinamos karo policijos, karo policijos pareigūno bei karinio transporto sąvokos.

KPI projekto 4 straipsnyje atskleidžiamas LK KP veiklos principų turinys.

Siekiant patikslinti vieną iš LK KP priskirtų uždavinių (karinio transporto eismo saugumo priežiūra), KPI projekto 5 straipsnio 1 punkte siūloma numatyti, kad vienas iš LK KP uždavinių – užtikrinti Lietuvos karinių vienetų, taip pat sąjungininkų ir kitų valstybių ar organizacijų karinių vienetų judėjimą ir judėjimo kontrolę Lietuvos Respublikoje.

KPI projekto 5 straipsnio 2 punkte siūloma numatyti, kad vienas iš LK KP uždavinių – užtikrinti krašto apsaugos sistemos institucijų, sąjungininkų karinių vienetų, esančių Lietuvoje, dislokacijos vietovės, objektų, personalo ir informacijos saugumą.

KPI projekto 5 straipsnio 5 punkte karo policijos pareigūnams pavedama užtikrinti administracinių nusižengimų, kuriais kėsinamasi į krašto apsaugos sistemos institucijų, Lietuvos ir sąjungininkų karinių vienetų, dalyvaujančių Lietuvos Respublikoje vykstančiose tarptautinėse pratybose ir kituose karinio bendradarbiavimo renginiuose, interesus, tyrimą.

KPI projekto 6 straipsniu KP pavedama vykdyti kertančių Lietuvos valstybės sieną karių, karinėms pajėgoms priskirtų tarnautojų, jų daiktų kontrolę; kontroliuoti užsienio šalių karių ir karinių krovinių atvykimą į Lietuvos Respubliką, išvykimą iš jos ar vykimą per Lietuvos Respublikos teritoriją tranzitu, Lietuvos kariuomenės vado arba krašto apsaugos ministro pavedimu vykdyti krašto apsaugos sistemos valdomų objektų apsaugą (ne tik karines teritorijas); Lietuvos kariuomenės vado arba krašto apsaugos ministro pavedimu vykdyti saugomų asmenų apsaugą. Pažymėtina, kad, priėmus KPI projekto 5 straipsnio 5 punkto, 6 straipsnio 1 dalies 1–10 punktus, kuriais numatoma išplėsti LK KP įgaliojimus, karo policijos pareigūnai galės atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ne tik dėl karių, bet ir kitų asmenų padarytų pažeidimų, kai tai susiję su karinio transporto judėjimo užtikrinimu, kėsanimusi į krašto apsaugos sistemos institucijų, Lietuvos ir sąjungininkų karinių vienetų, dalyvaujančių Lietuvos Respublikoje vykstančiose tarptautinėse pratybose ir kituose karinio bendradarbiavimo renginiuose, interesais.

KPI projekto 6 straipsnio 1 dalies 11, 12 punktuose numatyta, kad LK KP registruoja ir nagrinėja pareiškimus ir pranešimus apie rengiamas, daromas ir padarytas nusikalstamas veikas, administracinius nusižengimus ir kitus teisės pažeidimus, atlieka pasislėpusių įtariamųjų, kaltinamųjų ar dingusių be žinios karių paiešką.

KPĮ 6 straipsnio 1 dalies 13 punkte numatoma, kad LK KP tvarko ne tik nusikalstamų veikų, kitų teisės pažeidimų, bet ir administracinių nusižengimų apskaitą, taip pat registrų ir informacinių sistemų duomenis, o pagal KPĮ projekto 6 straipsnio 1 dalies 14 punktą palaiko viešąją tvarką ne tik karinėse, bet ir kitose teritorijose, kai tai susiję su karių drausme. Viešosios tvarkos ne tik karinėse teritorijose palaikymas LK KP leistų greičiau reaguoti į administracinius nusižengimus lydint ar saugant karinį transportą ar oficialius svečius, sumažėtų policijos ir kitų teisėsaugos institucijų administracinė našta, nes LK KP šių pažeidimų atveju galės veikti savarankiškai.

KPĮ 6 straipsnio 1 dalies 15 punkte nustatyta, kad LK KP organizuoja ir vykdo karių ir kitų teisėsaugos institucijų pareigūnų mokymą.

KPĮ projekto 7–9 straipsniuose numatyti LK KP asmens duomenų tvarkymo reikalavimai, nurodyti 2016 m. balandžio 27 d. priimtame Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) bei 2016 m. balandžio 27 d. priimtoje Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR. KPĮ projekte nustatomi LK KP veiklos viešumo reikalavimai, teisė neatlygintinai gauti informaciją, reikalingą užduotims ir funkcijoms atlikti, duomenų tvarkymo tikslai, duomenų tvarkymo reikalavimai.

KPĮ projekto 11 straipsnyje įtvirtinama, kad LK KP statusą įgyja kiekvienas karys, tarnaujantis LK KP, bei nustatomi šį statusą įrodantys atributai.

KPĮ projekto 12 straipsnyje numatoma, kad karo policijos pareigūnas turi teisę duoti sau nepavaldiems asmenims nurodymus ar reikalavimus ir kad ši nuostata yra privaloma ir juridiniams asmenims, organizacijoms, neturinčioms juridinio asmens statuso, šių organizacijų ir juridinių asmenų padaliniams.

KPĮ projekto 13 straipsnyje, atsižvelgiant į išplėstą karo policijos pareigūnų įgaliojimų apimtį ANK atžvilgiu, įtvirtinamos karo policijos pareigūnų teisės, reikalingos tirti tokius teisės pažeidimus kaip narkotinių medžiagų vartojimas, smulkios vagystės, greičio viršijimas, kelio ženklų nesilaikymas, pavojingas ir chuliganiškas vairavimas, neblaivių vairuotojų atsakomybė, nežymius sveikatos sutrikdymus ir turto sugadinimą nulėmusius KET pažeidimus, transporto priemonės vairavimo neturint tam teisės, nepaklusimo reikalavimui sustabdyti transporto priemonę, pakartotinio transporto priemonių vairavimo, kai tai daro neblaivūs arba apsvaigę nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vairuotojai, nedidelio viešosios tvarkos pažeidimo atvejai. 13 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtinama karo policijos pareigūno teisė stabdyti transporto priemones (ne tik karinį transportą) ir atlikti būtinąjį patikrinimą, 13 straipsnio 1 dalies 3 punkte – nušalinti nuo transporto priemonių vairavimo asmenis, neturinčius teisės vairuoti transporto priemonės arba įtariamus, kad jie yra neblaivūs, apsvaigę nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, 13 straipsnio 1 dalies 9 punkte – stabdyti eismą, nukreipti jo srautus bei kitas teises, kaip tai galiojančiais teisės aktais yra numatoma policijos pareigūnams.

KPĮ projekto 14 straipsnyje, atsižvelgiant į KPĮ projekte apibrėžtus pagrindinius LK KP veiklos principus bei naujas funkcijas, KPĮ 14 projekto straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtinama karo policijos pareigūno pareiga imtis neatidėliotinų ir būtinų priemonių užkirsti kelią karių ir kitų asmenų daromiems teisės pažeidimams (įskaitant ne karinėse teritorijose), KPĮ projekto 14 straipsnio 1 dalies 3 punkte – imtis priemonių įvykio vietai apsaugoti ir nusikalstamos veikos liudytojams nustatyti, atlikti kitus būtinus veiksmus. Atsižvelgiant į naujus LK KP asmens duomenų tvarkymo reikalavimus, KPĮ projekto 14 straipsnio 1 dalies 5 punkte įtvirtinama pareiga laikyti paslapyje tarnybos paslaptį sudarančią informaciją.

KPĮ projekto 15 straipsnio 7 dalyje nustatoma, kad karo policijos pareigūnas turi teisę kita transporto priemone ar tam skirta specialiąja priemone stabdomą transporto priemonę taranuoti, kai stabdoma transporto priemonė ar joje esantys asmenys savo veiksmais kelia neišvengiamą pavojų karo policijos pareigūnui ar kito žmogaus gyvybei ar sveikatai.

KPĮ projekto 15 straipsnio 8 dalyje siūloma nustatyti, kad karo policijos pareigūnai turi būti specialiai parengti ir periodiškai tikrinami, ar jie sugeba veikti esant situacijoms, susijusioms su fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogstamųjų medžiagų panaudojimu. Taip pat siūloma numatyti, kad karo policijos pareigūnų rengimo ir tikrinimo tvarką bei rengimo programas nustato Lietuvos kariuomenės vadas arba jo įgaliotas asmuo.

KPĮ projekto 16 straipsnio 1 dalies 6 punktu nustatomas naujas fizinės prievartos panaudojimo pagrindas. Numatoma, kad karo policijos pareigūnas turi teisę panaudoti fizinę prievartą, stabdydamas transporto priemonę kitą transporto priemonę šią blokuodamas.

KPĮ projekto 16 straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, jeigu karo policijos pareigūnas, vairuojantis transporto priemonę, blokuoja arba taranuoja kitą transporto priemonę ir dėl to kyla pavojus kitų žmonių gyvybei ar sveikatai, po šių veiksmų nedelsdamas turi imtis priemonių šių veiksmų padariniams pašalinti.

KPĮ projekto 17 straipsnyje aptariant šaunamojo ginklo panaudojimą, minėto straipsnio 3 dalyje numatoma, kad karo policijos pareigūnas turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš transporto priemonę ir gyvūnus tik tuomet, jeigu kyla pavojus karo policijos pareigūno ar kito žmogaus gyvybei ar sveikatai.

Siūlomi karo policijos veiklos teisinio reguliavimo pakeitimai sudarys prielaidas sklandžiam karo policijos uždavinių ir funkcijų įgyvendinimui, geresnei asmens duomenų apsaugai, efektyvesniam nusikalstamų veikų, administracinių nusižengimų ir kitų teisės pažeidimų tyrimui bei prevencijai užtikrinant svarbiausius valstybės ir visuomenės poreikius, bus racionaliau naudojamos valstybės biudžeto lėšos, suderintos įstatymuose vartojamos sąvokos.

Naujos KASOKTĮ projekto nuostatos:

KASOKTĮ projekto 3 straipsnyje patikslinama tarptautinės operacijos sąvokos vartojimas, ją suderinant su Lietuvos Respublikos tarptautinių operacijų, pratybų ir kitų karinio bendradarbiavimo renginių įstatyto 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžta sąvoka, 12 straipsnyje numatoma Lietuvos kariuomenės kompetencija organizuoti ir vykdyti saugomų asmenų, atvykstančių Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro ar kariuomenės vado oficialiu kvietimu, apsaugą. Asmenų apsauga, kaip atskira LK KP funkcija, leistų greičiau priimti būtinus sprendimus, operatyviau įvykdyti su saugumu susijusius saugomų asmenų nurodymus.

Naujos VAĮ projekto nuostatos:

VAĮ projekto 1 straipsnyje siūloma numatyti ne tik VAĮ paskirtį, bet ir taikymą. Siekdami, kad LK KP saugomi asmenys turėtų VAĮ 7 ir 8 straipsniuose numatytas saugomų asmenų teises ir pareigas, ir atsižvelgdami į tai, kad VAĮ 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintos saugomų asmenų teisės ir pareigos, susijusios su Vadovybės apsaugos departamento kompetencija, siūlome VAĮ projektu keičiamo VAĮ 1 straipsnyje numatyti, kad KPĮ nustatytais atvejais LK KP vykdamas saugomų asmenų apsaugą *mutatis mutandis* taikomi šio VAĮ 7 ir 8 straipsniai.

VAĮ projekto 2 straipsnyje siūloma aptarti įstatymo įsigaliojimą ir įgyvendinimą. Numatoma, kad VAĮ įsigalios 2020 m. lapkričio 1 d., o iki 2020 m. spalio 31 d. pavedama Lietuvos Respublikos Vyriausybei priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Naujos NSPĮ projekto nuostatos:

NSPĮ projekto priedėlio III dalies 18 skyriaus penktoji pastraipa suderinama su kituose įstatymuose vartojamomis sąvokomis (terminais) ir joje numatoma Lietuvos kariuomenės kompetencija organizuoti ir vykdyti saugomų asmenų, atvykstančių Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro ar kariuomenės vado oficialiu kvietimu, apsaugą, patikslinama tarptautinių operacijų sąvoka, ją suderinant su Lietuvos Respublikos tarptautinių operacijų, pratybų ir kitų karinio bendradarbiavimo renginių įstatyto 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžta sąvoka.

Naujos SEAKĮ projekto nuostatos:

SEAKĮ projekto 2 straipsnio 81 dalyje ir 10 straipsnio 9¹ dalyje eismo reguliavimas priskirtas taip pat ir karo policijai, o į transporto priemonės tikrinančių pareigūnų sąrašą įtraukti ir karo policijos pareigūnai.

Naujos ANK projekto nuostatos.

ANK projekto 589 straipsnio pakeitimu siūloma išplėsti LK KP įgaliojimus, t. y. įgalinti LK KP nagrinėti administracinius nusižengimus, padarytus kariams vykdant tarnybines pareigas, naudojant karinį transportą, arba nusižengimus, padarytus karinėje teritorijoje. Priėmus ANK projektą, LK KP turėtų teisę prireikus nagrinėti nusižengimus dėl ANK 71 straipsnio (narkotinių medžiagų vartojimas), ANK 108 straipsnio (smulki vagystė), ANK 416 straipsnio (greičio viršijimas), ANK 417 straipsnio (kelio ženklų nesilaikymas), ANK 420 straipsnio (pavojaingas ir chuliganiškas vairavimas), ANK 422 straipsnio (neblaivių vairuotojų atsakomybė), ANK 423 straipsnio (nežymų sveikatos sutrikdymą ir turto sugadinimą nulėmęs KET pažeidimas), ANK 424 straipsnio (transporto priemonės vairavimas neturint tam teisės), ANK 426 straipsnio (nepaklusimas reikalavimui sustabdyti transporto priemonę), ANK 427 straipsnio (pakartotinis transporto priemonių vairavimas, kai tai daro neblaivūs arba apsvaigę nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vairuotojai), ANK 481 straipsnio (nedidelis viešosios tvarkos pažeidimas). Tam, kad LK KP pareigūnai turėtų policijai prilygintus įgaliojimus sustabdyti transporto priemones, ANK projekto 426 straipsniu numatyti atsakomybės už uniformuoto LK KP pareigūno reikalavimo nevykdymą pagrindai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimti įstatymai neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir plėtrai.

Priimti įstatymai nedarys įtakos verslo sąlygoms ir plėtrai.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Siekiant tinkamai inkorporuoti KPI siūlomas teisinio reguliavimo priemonės, kartu teikiami šie KPI lydimieji įstatymų projektai:

- 1) KASOKTI;
- 2) VAĮ;
- 3) NSPI;
- 4) SEAKĮ;
- 5) ANK.

Priėmus šiuos įstatymų pakeitimus, kitų įstatymų priėmimo, keitimo ar pripažinimo netekusiais galios nereikės.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektai atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimus. Įstatymų projektais tikslinamos karo policijos, karo policijos pareigūno sąvokos derinamos su Valstybine lietuvių kalbos komisija.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Siekiant įgyvendinti įstatymus, prireiks pakeisti:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 27 d. nutarimą Nr. 1485 „Dėl Oficialių svečių priėmimo Lietuvos Respublikoje tvarkos patvirtinimo“;
2. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2013 m. rugsėjo 6 d. įsakymą Nr. V-803 „Dėl Lietuvos kariuomenės Karo policijos nuostatų ir struktūros patvirtinimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymų projektams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės, neturėtų keistis ir numatomų organizuoti renginių skaičius, mastas. LK KP jau dabar dalyvauja vykdant analogiškas apsaugos funkcijas, todėl perimamas saugomų asmenų teisių įgyvendinimo nuostatas LK KP įgyvendins turimais resursais, t. y. iš Krašto apsaugos ministerijai, kaip asignavimų valdytojais, patvirtintų biudžeto lėšų.

13. Įstatymų projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai įstatymų projektų žodžiai: „Karo policija“, „administracinis nusižengimas“, „karinė teritorija“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Seime užregistruotas Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. XI-1183 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4167(3) (toliau – VAD projektas)), bei egzistuojančią galimybę, kad VAD projektas gali būti priimtas anksčiau nei Įstatymų projektai, atkreiptinas dėmesys, kad bus poreikis tikslinti VAD projektą. Projektų įsigaliojimas pasirinktas atsižvelgiant į daromus VAD projekto pakeitimus bei siekiant nustatyti reikiamą laikotarpį, skirtą priimti susijusius įgyvendinamuosius teisės aktus.

Lietuvos Respublikos
vidausrėikėlų ministrė
Rita Tamašunienė

Krašto apsaugos viceministras
Vytautas Umbrasas